

Brusel 12. března 2018
(OR. en)

7081/18

DEVGEN 35
ACP 19
COHAFA 17
RELEX 222
FIN 227

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	12. března 2018
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2018) 123 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ Výroční zpráva o provádění nástrojů Evropské unie pro financování vnější činnosti v roce 2016

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2018) 123 final.

Příloha: COM(2018) 123 final

V Bruselu dne 12.3.2018
COM(2018) 123 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Výroční zpráva o provádění nástrojů Evropské unie pro financování vnější činnosti v
roce 2016**

{SWD(2018) 64 final}

1. Globální závazky

V roce 2016 se Evropská unie začala zapojovat do diskusí o budoucnosti Evropy, do provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a jejích 17 cílů udržitelného rozvoje dojednaných na zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů v roce 2015 a rovněž stanovila globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie (dále jen „globální strategie“).

V roce 2016 Evropská unie a její členské státy zůstaly i nadále největším světovým poskytovatelem rozvojového financování, přičemž celosvětově přispěly více než polovinou oficiální rozvojové pomoci (ORP). Jen samotná Evropská komise vyplatila **v rámci oficiální rozvojové pomoci jménem Evropské unie více než 10,3 miliardy EUR** s cílem snížit ve světě chudobu, zajistit udržitelný hospodářský, sociální a environmentální rozvoj a podpořit demokracii, právní stát, řádnou správu věcí veřejných a dodržování lidských práv.

V reakci na řadu člověkem způsobených i přírodních pohrom, k nimž došlo v roce 2016, byl rozpočet EU na humanitární pomoc v roce 2016 historicky nejvyšší, činil (včetně podpory z ERF) **2,3 miliardy EUR** a byla z něj zajištěna **okamžitá pomoc** včetně dodávek potravin, poskytnutí přístřeší, zdravotní péče a čisté vody **více než 120 milionům osob ve více než 80 zemích.**

Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie (globální strategie)

V roce 2016 je cílem **globální strategie** vytvořit „společnou vizi“ a „společný postup“ pro „silnější Evropu“¹. Tato strategie stanoví základní zájmy a zásady EU a předkládá cestovní mapu pro důvěryhodnější, zodpovědnější a reakceschopnější Evropskou unii ve světě, jež bude vodítkem pro opatření Unie v mnoha dalších letech. Cíle vnější činnosti EU a vize Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 jsou plně v souladu a cíle udržitelného rozvoje budou základní dimenzí při veškerém provádění globální strategie EU.

V souladu s touto strategií se Evropská unie v roce 2016 soustředila na svých pět prioritních oblastí politiky: investice do odolnosti států a společností na východ a na jih od Evropy a zajišťování integrovaného přístupu k řešení konfliktů a krizí; posilování bezpečnosti a obrany; posilování provázanosti vnitřních a vnějších politik se zvláštní pozorností věnovanou migraci; aktualizace stávajících nebo vypracování nových regionálních a tematických strategií; zvýšení úsilí v oblasti veřejné diplomacie.

Silnější aktér na celosvětové scéně

Evropská unie trvale usiluje o mír ve světě a vede a podporuje jednání s cílem zmenšit napětí po celém světě. V roce 2016 mezi takovéto aktivity patřilo zahájení provádění historické mezinárodní dohody o **iránském jaderném programu** a mírová dohoda mezi vládou a hnutím *Fuerzas Armadas Revolucionarias de Columbia* (Revoluční ozbrojené síly Kolumbie, FARC) v **Kolumbii**.

V průběhu celého roku rovněž Evropská unie nadále plnila hlavní úlohu v mezinárodním úsilí o řešení **krizí na Ukrajině** a v spolupráci se zahraničními partnery při poskytování podpory proti aktivitám Islámského státu v **Sýrii, Iráku a Libyi**.

Nástroj přispívající ke stabilitě a míru² je jedním z nástrojů, jejichž prostřednictvím může Evropská unie plnit svou úlohu „**silnějšího aktéra na celosvětové scéně**“ zvyšováním účinnosti a soudržnosti svých činností v oblasti reakce na krize, předcházení konfliktům, budování míru a připravenosti na krize a při řešení celosvětových a nadregionálních hrozeb.

Opatření v rámci reakce na krize umožňují okamžitou reakci na nepředvídané události; jsou klíčovým nástrojem, díky němuž může EU rychle zavést politické projekty, které mohou pomoci s citlivými diplomatickými procesy a konfliktními situacemi a vytvořit nové možnosti pro dialog a řešení konfliktů.

¹ http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

² http://ec.europa.eu/dgs/fpi/documents/140311_icsp_reg_230_2014_en.pdf

Tento nástroj rovněž naplňuje potřebu poskytovat podporu při budování a posilování kapacity občanské společnosti a jiných organizací zapojených do budování míru.

Evropská unie dále zvyšovala odolnost a připravenost třetích zemí s cílem ochránit jejich strategická aktiva v situaci ohrožení řadou potenciálních **hybridních útoků**, a to od terorismu až po organizovanou trestnou činnost a zmírňování rizik souvisejících s chemickými, biologickými, radioaktivními a jadernými (CBRN) látkami, jak dokládá společné sdělení o boji proti hybridním hrozbám³.

Nový konsensus o rozvoji

V září 2015 mezinárodní společenství zareagovalo na nové trendy a celosvětové výzvy přijetím Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a jejích 17 cílů udržitelného rozvoje⁴.

V reakci na tuto skutečnost Evropská komise v roce 2016 předložila **návrh nového Evropského konsensu o rozvoji**⁵, který uvádí rozvojovou politiku EU do souladu s Agendou pro udržitelný rozvoj 2030 a zároveň zohledňuje akční program z Addis Abeby a Pařížskou dohodu. Nový Evropský konsensus o rozvoji, který byl podepsán v červnu 2017 po trojstranném jednání s Evropským parlamentem a Radou, přináší Evropské unii a jejím členským státům společnou vizi a rámec pro opatření v oblasti rozvojové spolupráce.

Nový konsensus podporuje soudržný přístup k lidem, planetě, prosperitě, míru a partnerství („pět P“ Agendy pro udržitelný rozvoj 2030). Hlavním cílem je nadále vymýcení chudoby a zároveň komplexní integrace sociálních, hospodářských a environmentálních aspektů udržitelného rozvoje. Konsensus o rozvoji potvrzuje závazek Evropské unie prosazovat **soudržnost politik ve prospěch rozvoje**, k čemuž je třeba zohlednit cíle rozvojové spolupráce v politikách, jež pravděpodobně budou mít vliv na rozvojové země, jako důležitý příspěvek k dosažení cílů udržitelného rozvoje v partnerských zemích.

Období navazující na dohodu z Cotonou

Stávající **dohoda o partnerství z Cotonou**, uzavřená mezi Evropskou unií a 79 africkými, karibskými a tichomořskými (AKT) státy, pozbude platnosti v roce 2020. Tato dohoda je **největším, nejkomplexnějším a nejdéle trvajícím geografickým partnerstvím na světě**. Napomohla ke snížení chudoby, posílení stability a k integraci zemí AKT do celosvětového hospodářství.

Po rozsáhlých konzultacích společné sdělení z roku 2016 nazvané „Obnovené partnerství se zeměmi Afriky, Karibiku a Tichomoří“⁶ určilo základní stavební kameny potřebné k vytvoření obnoveného a silnějšího politického partnerství se zeměmi AKT, jež bude **skutečným vztahem rovných partnerů** a bude nacházet společná řešení společných problémů.

Rovnost žen a mužů

Evropská unie je již od svého založení věrná svému závazku prosazovat rovnost žen a mužů, jakož i práva žen a dívek a posilovat jejich postavení. **Akční plán pro rovnost žen a mužů 2016–2020**⁷ zavádí ambiciózní rámec pro opatření k podpoře promítnutí genderového pohledu do všech návrhů programů, do politik a politických dialogů s partnerskými zeměmi a při mezinárodních jednáních, jakož i k posílení partnerství se všemi relevantními zúčastněnými stranami. Zabývá se čtyřmi hlavními pilíři: zajištěním tělesné a duševní integrity žen a dívek, včetně boje proti všem formám násilí a

³ JOIN(2016) 18 final, 6.4.2016.

⁴ *Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030*, rezoluce přijatá Valným shromážděním OSN dne 25. září 2015 (UNGA A/RES/70/1).

⁵ Konečné znění: Úř. věst. C 210, 30.6.2017, s. 1–24.

⁶ JOIN(2016) 52 final, 22.11.2016.

⁷ SWD(2015) 182 final, 21.9.2015; závěry Rady 13183/15, 26.10.2015.

škodlivým praktikám; posilováním hospodářského a sociálního postavení; posílením zastoupení a účasti dívek a žen; posunem institucionální kultury.

V roce 2016 byly provedeny základní práce, jež jsou předpokladem pro plnění cílů, jako například národní analytické studie.

Začleňování hlediska rovnosti žen a mužů v Zambii

Rozvojová spolupráce se Zambií, konkrétně prostřednictvím portfolia Evropského rozvojového fondu (ERF), je dokladem využití osvědčených postupů při **začleňování hlediska rovnosti žen**, kdy se soustavně věnuje pozornost rovnosti žen a mužů ve všech jednotlivých programech a činnostech. Pozornost se věnuje například obchodnicím v odvětví zemědělství, otázkám rovnosti žen a mužů ve správě věcí veřejných a promítnutí těchto otázek do dialogu o politice.

Udržitelná energetika a změna klimatu

Stěžejní iniciativa EU nazvaná **globální aliance pro boj proti změně klimatu (GCCA+)** aktualizovala svou strategii, aby zohlednila Pařížskou dohodu a Agendu pro udržitelný rozvoj 2030, a v rámci této aktivity proběhla v září v Bruselu akce globálního vzdělávání, na které se sjelo více než 250 účastníků ze 45 zemí světa. Iniciativa GCCA+ v roce 2016 schválila sedm nových opatření pro země, a pokračovala tak v podpoře nejzranitelnějších zemí (malých ostrovních rozvojových států a nejméně rozvinutých zemí). Příspěvek Evropské unie a jejích členských států na podporu rozvojových zemí při snižování emisí skleníkových plynů a při zvládání dopadů změny klimatu činil v roce 2016 celkem 20,2 miliardy EUR (z toho 2,7 miliardy EUR pocházelo z rozpočtu EU a Evropského rozvojového fondu a 1,9 miliardy EUR poskytla Evropská investiční banka)⁸.

V rámci **nástroje partnerství**⁹ Evropská unie pokračovala v přijímání nových opatření v oblasti klimatu s novými strategickými partnery, jako je Čína, Brazílie, Mexiko nebo Jižní Korea. O tato opatření se opírá přední postavení EU na celosvětové scéně, pokud jde o řešení otázek změny klimatu a podporu přechodu na nízkouhlíkové hospodářství.

Zemědělské školy v Malawi

Ve snaze bojovat se změnou klimatu v Malawi a posílit odolnost zemědělství rozvíjela iniciativa GCCA+ **zemědělské školy, jejichž cílem je zvýšit udržitelnost v zemědělství**. Formou „učení se praxí“ se zemědělci dozvěděli, jak mohou zvýšit a diverzifikovat produktivitu; snížili znehodnocování půdy a zapojili společenské aktivity za účelem posílení soudržnosti. Prospěch z tohoto projektu má 43 000 zranitelných osob ze 7 200 domácností na různých místech ve čtyřech okresech.

Evropská komise pracuje na zlepšení přístupu ke spolehlivým a udržitelným zdrojům energie, které budou „zeleným“ motorem růstu. Prostřednictvím závazků přijatých v roce 2016 Evropská komise usiluje o zlepšení **přístupu k energii pro 40 milionů lidí po celém světě** (z toho 30 milionů v Africe), o zvýšení objemu energie z obnovitelných zdrojů o 6,5 GW celosvětově a o 5 GW v Africe a do roku 2020 má v plánu každý rok snížit emise oxidu uhličitého celosvětově o 15 milionů tun (v Africe o 11 milionů tun).

Lidská práva a řádná správa věcí veřejných

V roce 2016 vedla Evropská unie dialog a konzultace na téma lidských práv se 43 partnerskými zeměmi a regionálními sdruženími a pokračovala v podpoře organizací občanské společnosti v oblasti lidských práv a obránců lidských práv.

⁸ <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/10/17/climate-finance-eu/>

⁹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32014R0234>

Byl zaveden nový víceoborový přístup k boji proti korupci. To dále posílí vazby napříč mnoha odvětvími (spravedlnost, reforma veřejné správy, reforma bezpečnostního sektoru, zlepšení podnikatelského prostředí a celní reforma) a aktéry, kteří vykonávají určitou formu dohledu a kontrolních funkcí (občanská společnost, média, whistlebloweři, nejvyšší kontrolní orgány a parlamenty).

Řádná správa věcí veřejných v Beninu

Na základě doporučení Transparency International smlouva o řádné správě věcí veřejných a rozvoji v Beninu, jejíž provádění Evropská komise zahájila v roce 2016, spojila v rámci jednoho nástroje podporu správy veřejných financí, spravedlnosti a soukromého sektoru s cílem zlepšit v Beninu mechanismy celkové integrity.

Podpora partnerských zemí při transformaci bezpečnostních systémů je klíčovým prvkem zlepšování správy věcí veřejných. Prosazování základních svobod a participativní posuzování bezpečnostních potřeb různých skupin včetně těch nejzranitelnějších patří mezi klíčové cíle nového celounijního strategického rámce na podporu **reformy bezpečnostního sektoru**¹⁰.

Financování pro rozvoj

Mají-li se splnit cíle udržitelného rozvoje, budou kromě kvalitních politik zapotřebí značné investice, a to zejména v rozvojových zemích. Oficiální rozvojová pomoc v podobě grantů má nadále zásadní význam, musí ji však doplňovat další nástroje a zdroje financování, jako je například mobilizace domácích zdrojů nebo soukromé investice. V roce 2016 pokročilo provádění programu pro inovativní opatření dojednaného v roce 2015 na třetí mezinárodní konferenci OSN o financování rozvoje v Addis Abebě¹¹; tento program se zabývá všemi zdroji financování a pokrývá spolupráci v celé řadě otázek včetně technologií, vědy, inovací, obchodu a budování kapacit.

Navrhovaný **evropský plán vnějších investic (EIP)**¹² je jasným dokladem pevného odhodlání Evropské unie tento program plnit. EIP zavádí novou filozofii programu, podle níž se nabízí široké portfolio prováděcích prostředků pro dosažení cílů udržitelného rozvoje. Nový Evropský fond pro udržitelný rozvoj bude hlavním nástrojem EU k přilákání soukromých a veřejných investic do chudých a nestabilních zemí. Představuje nový integrovaný způsob spolupráce s partnerskými zeměmi EU, členskými státy, mezinárodními finančními institucemi, dalšími dárci a soukromým sektorem **ke zlepšení investic** v Africe a v sousedství EU s cílem podpořit vytváření důstojných pracovních míst, udržitelný rozvoj a řešit hlubší příčiny nelegální migrace a násilného vysídlení obyvatelstva.

¹⁰ JOIN(2016) 31 final, 5.7.2016.

¹¹ <https://www.un.org/esa/ffd/ffd3/>

¹² Sdělení Komise COM(2016) 581 final; http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3006_cs.htm

2. Celosvětové dopady

Migrace a mobilita

Evropská unie v roce 2016 vystupňovala úsilí směřující ke splnění závazků v oblasti migrace a mobility v souladu s **evropským programem pro migraci z roku 2015**¹³. Útvary Evropské komise zareagovaly na bezprostřední situace, které nastaly v důsledku rozsáhlého přílivu uprchlíků a migrantů, a zároveň se zaměřily na řešení hlubších příčin migrace. Nutnost vypořádat se s dlouhodobějšími výzvami a chopit se příležitostí migrace a násilného vysídlení obyvatelstva je nedílnou součástí integrované rozvojové politiky EU a spolupráce.

Za účelem řešení problémů způsobených rostoucím počtem migrantů a uprchlíků, kteří při cestě do Evropy riskují své životy, Evropská unie přijala sérii opatření. Po prohlášení EU a Turecka ze dne 18. března 2016¹⁴ a faktickém uzavření západobalkánské trasy se významně snížil počet překročení hranic ze strany migrantů a počet úmrtí. I navzdory tomuto úsilí byly v roce 2016 zaznamenány dosud největší ztráty na životech migrantů a uprchlíků na cestě do Evropy, neboť se rapidně zvýšil počet úmrtí na trase z Libye přes centrální Středomoří. Evropská unie posílila svou podporu a dialog se všemi zúčastněnými stranami zabývajícími se otázkami migrace v Libyi s cílem zlepšit řízení migračních toků.

V červnu 2016 byl zřízen nový **partnerský rámec orientovaný na výsledky**¹⁵, kterým se zavádí nový přístup EU k migraci posílením spolupráce s prioritními partnerskými zeměmi. Tento rámec kombinací bezprostředních a dlouhodobějších opatření usiluje o záchranu životů, bojuje proti převaděčství a obchodování s lidmi a snaží se řešit hlubší příčiny nelegální migrace a násilného vysídlení obyvatelstva.

V dubnu 2016 zveřejnila Komise své sdělení nazvané „Důstojný život: místo závislosti soběstačnost; Násilné vysídlování a rozvoj“¹⁶, které potvrzuje **přístup Evropské unie k násilnému vysídlování** zaměřený na rozvoj. Tento rámec politiky, jehož součástí je podpora pro násilně vysídlené osoby i hostitelské komunity, představoval důležitý příspěvek EU na Světovém humanitárním summitu, který se konal v květnu 2016 a kterým se řídí finanční pomoc Evropské unie, pokud jde o násilně vysídlené obyvatelstvo.

Pokud se jedná o **finanční pomoc**, vzhledem k výše popsané rychle se vyvíjející situaci v oblasti migrace byly rychle uvolněny prostředky EU včetně příspěvku ve výši 3 miliard EUR ze strany EU a jejích členských států koordinovaných prostřednictvím nástroje EU pro uprchlíky v Turecku¹⁷ a regionálního svěřenského fondu Evropské unie zřízeného v reakci na krizi v Sýrii¹⁸. Na konci roku 2016 byly rovněž uzavřeny s Jordánskem a Libanem dva migrační pakty EU, které v hostitelských komunitách pomáhají zajistit pro osoby násilně vysídlené v důsledku syrské krize vzdělávání a pracovní příležitosti.

Program pro lepší řízení migrace

Cílem programu pro lepší řízení migrace v rámci složky pro **Africký roh** svěřenského fondu EU pro Afriku je lepší řízení migrace na regionální úrovni. Tohoto cíle se dosahuje prostřednictvím programů budování kapacit a poskytování vybavení vládním institucím zapojeným do Chartúmského procesu (průběžného dialogu pro posílenou spolupráci v oblasti migrace a mobility). Podpora pomáhá při vytváření a využívání statistických údajů o migraci, při vyšetřování, stíhání a iniciování soudního

¹³ COM(2015) 240 final, 13.5.2015.

¹⁴ <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>

¹⁵ COM(2016) 385 final, 7.6.2016.

¹⁶ COM(2016) 234 final, 26.4.2016.

¹⁷ Rozhodnutí Komise C(2015) 9500.

¹⁸ Rozhodnutí Komise C(2014) 9614.

řešení případů obchodování s lidmi a převaděčství nebo při zlepšování správy hranic. Rovněž se poskytuje pomoc za účelem rozvoje politik týkajících se obchodování s lidmi a převaděčství, zajištění ochrany obětí a zvyšování povědomí o nebezpečích nelegální migrace, jakož i o možnostech legální migrace a mobility.

Nouzový svěřenský fond pro stabilitu a řešení hlavních příčin nelegální migrace a vysídlených osob v Africe¹⁹, který byl zřízen v listopadu 2015, představuje nový prováděcí nástroj k řešení hlubších příčin nelegální migrace. Umožňuje Evropské unii lepší koordinaci, větší flexibilitu a schopnost reakce na skutečné potřeby v terénu než kdykoli předtím. V prvním úplném roce své existence umožnil svěřenský fond pro Afriku schválit více než 100 projektů v hodnotě více než 1,5 miliardy EUR.

Provázanost bezpečnosti a rozvoje

Nástroj EU přispívající ke stabilitě a míru řeší potřeby reakce na krize spojené s bezpečností jako předpoklad rozvojové spolupráce. Opatření financovaná v rámci nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru zvyšují bezpečnost podporou mediace, budování míru, bezprostředního poskytování mírových dividend, boje proti obchodování se zbraněmi, bezpečnostního sektoru a dalších souvisejících opatření.

V červenci 2016 byla navržena změna nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru, aby Evropská unie mohla rozšířit svou pomoc v rámci tohoto nástroje o financování **budování kapacity na podporu bezpečnosti a rozvoje (CBSD)** s intenzivnějším zaměřením na provázanost bezpečnosti a rozvoje při přípravě programů²⁰. Cílem bylo umožnit Evropské unii poskytovat školení a mentorování, nesmrtící vybavení a zlepšení infrastruktury a za výjimečných okolností také podporu vojenským aktérům z partnerských zemí v rámci procesu širší reformy bezpečnostního sektoru nebo budování kapacity na podporu rozvoje a bezpečnosti pro rozvoj. Je to v souladu s obecným cílem udržitelného rozvoje a s případným konsensem mezi Evropskou unií a příslušnou partnerskou zemí v tom smyslu, že tento přístup je nutný k zachování či obnovení podmínek nezbytných pro udržitelný rozvoj, a to i v době krizí a nestability.

Provázanost humanitární pomoci a rozvoje

Evropská unie přikládá velký význam vazbě mezi humanitární pomocí, která je nezbytná jako okamžitá reakce na krizové situace, a střednědobými a dlouhodobějšími rozvojovými opatřeními. Provázanost humanitární pomoci a rozvoje je složitá a vyžaduje zvýšenou koordinaci.

V souvislosti s běžnou agendou rozvojové a humanitární pomoci se již dlouho hovoří o **propojení pomoci, obnovy a rozvoje (LRRD)** a tento přístup představuje významný cíl mezinárodní spolupráce. Potřebu dalších investic do tohoto přístupu potvrdily závěry Rady ze dne 12. května 2016 o Světovém humanitárním summitu²¹.

Má-li se například řešit problém stabilizace Iráku po porážce Islámského státu, reakce musí být rychlá a koordinovaná. Z tohoto důvodu Evropská komise koordinovala opatření humanitární a rozvojové pomoci s cílem zohlednit dlouhodobý rozvoj již v počátečních fázích procesu a útvary Evropské komise společně připravily **komplexní akční plán**, který spojuje všechny činnosti a plány v duchu koncepce LRRD s úmyslem zajistit další úzkou spolupráci s členskými státy a dalšími podobně smýšlejícími dárči na přípravě programů.

¹⁹ Rozhodnutí Komise C(2015) 7293.

²⁰ COM(2016) 447 final/2 5.7.2016.

²¹ <http://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2016/05/12/>

3. Odpovědnost a výsledky

Evropská komise prostřednictvím **rámce EU pro výsledky mezinárodní spolupráce a rozvoje** pravidelně sleduje výsledky opatření financovaných po celém světě Evropskou unií a podává o nich zprávy.

Následuje popis vybraných výsledků z celého světa, jež lze přičíst projektům a programům financovaným Evropskou unií, které byly ukončovány od poloviny roku 2015 do poloviny roku 2016.

Opatření EU – klíčové výsledky v roce 2016

Řádná správa věcí veřejných

Z programů právní pomoci, jež jsou zásadní pro zajištění rovnosti před zákonem tím, že poskytují právo na právního zástupce a na spravedlivý proces, mělo přímý užitek 923 000 osob.

Předcházení konfliktům, budování míru a bezpečnosti

Z programů zaměřených konkrétně na podporu budování míru v civilní sféře po ukončení konfliktu a/nebo v rámci předcházení konfliktům mělo užitek 314 000 osob.

Udržitelné zemědělství, zabezpečení potravin a výživa

Celkem 1 118 000 osobám byly poskytnuty služby poradenství pro venkovské oblasti, jejichž cílem bylo zajistit přidanou hodnotu pro zemědělskou produkci těchto osob a zlepšit propojení mezi zemědělci a trhy.

Energetika²²

Celkem 1 103 000 osob byl poskytnut přístup ke službám udržitelné energetiky.

Školství

Bylo vyškoleny 84 000 učitelů, kteří tak získali základy pro budoucí vzdělávání a osvojování dovedností.

Zdravotnictví

Jako prevence šíření malárie bylo distribuováno 165 000 000 postelových moskytiér impregnovaných insekticidy.²³

Přírodní zdroje, životní prostředí a změna klimatu

Celkem na 12 694 000 hektarech chráněných území se podařilo napomoci k zajištění biologické rozmanitosti a ochránit přírodní dědictví.

Doprava

Proběhla výstavba, obnova či údržba 4 100 km silnic s cílem zajistit lepší přístup k dopravě, a to zejména pro nejvíce znevýhodněné skupiny.

Zaměstnanost a sociální ochrana

Celkem 198 000 osob mělo užitek z odborného vzdělávání a přípravy / rozvoje dovedností a dalších aktivních programů zaměřených na trh práce, jejichž cílem bylo zlepšit zaměstnatelnost, produktivitu a konkurenceschopnost v partnerských zemích.

Rozvoj obchodu a soukromého sektoru

Celkem 13 000 firem získalo přístup k úvěrům; cílem bylo pomoci jim předcházet rizikům a umožnit jim realizovat investice.

²² Nezahrnuje výsledky kombinování zdrojů investic.

²³ K těmto výsledkům přispěla průběžná podpora poskytovaná Světovému fondu pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii.

4. Celosvětová působnost

V Africe

V dubnu 2016 proběhla v Addis Abebě schůzka Komise Africké unie a Evropské komise, na níž se jednalo o prioritních oblastech společné strategie EU–Afrika²⁴ včetně migrace, míru, bezpečnosti a udržitelného růstu.

Posílení tohoto strategického partnerství Afrika–EU bylo v roce 2016 klíčovou politickou prioritou a prioritou spolupráce a Evropská unie pokračovala ve svém úsilí s cílem posílit udržitelný růst podporující začlenění v celé Africe. Společné sdělení nazvané „**Obnovené partnerství se zeměmi Afriky, Karibiku a Tichomoří**“²⁵ nastínilo vizi, podle níž by měla z partnerství vzniknout silnější aliance, která může po celém kontinentu účinně přispět k budování států a společností, které existují v míru, stabilitě, prosperitě a vyznačují se vysokou mírou odolnosti.

Spolupráce EU s Afrikou v oblasti **míru a bezpečnosti** se v roce 2016 výrazně prohloubila; významná podpora byla poskytnuta v rámci afrického mírového projektu s cílem posílit africkou strukturu pro mír a bezpečnost a poskytnout finanční prostředky na operace na podporu míru vedené africkými státy, jako jsou například mnohonárodní smíšené jednotky proti Boko Haram (MNJTF).

Projekt MIKES na boj proti pytláctví

Projekt minimalizace nezákonného zabíjení slonů a jiných ohrožených druhů (MIKES) si klade za cíl získat spolehlivé a objektivní údaje o stavu klíčových ohrožených druhů v **Africe, Karibiku a Tichomoří** a o hrozbách, které se jich týkají, napomoci ke zlepšení prosazování práva při boji proti pytláctví a obchodování s volně žijícími druhy a zavést systém reakce na mimořádné události pro případ náhlého nárůstu nezákonného zabíjení a obchodu.

Autor fotografie: APN Michael Lorentz

Svěřenský fond Unie pro vnější akci v Africe v praxi: Sahel a jezero Čad

Do konce roku 2016 bylo v rámci složky pro **Sahel a jezero Čad svěřenského fondu EU pro Afriku** schváleno 65 projektů v hodnotě 918,5 milionu EUR zaměřených na významné země původu a tranzitu migrace, mj. na **Mali, Niger, Nigérii a Senegal**. Projekty se mimo jiné týkají zvyšování odolnosti nejzranitelnějších skupin v zemích původu, podpory zaměstnanosti mladých lidí, rozvoje soukromého sektoru a podnikání, podpory fungování občanské společnosti při boji proti radikalizaci, jakož i zabezpečení potravin a výživy, zdravotní péče, vzdělávacích služeb a sociální ochrany.

V regionu zemí procesu rozšíření

Evropská komise nadále prováděla svou střednědobou **strategii rozšíření**, jak ji charakterizuje sdělení o politice rozšíření EU přijaté v listopadu 2016²⁶. Nadále je kladen silný důraz na filozofii „základní zásady na prvním místě“ v přístupovém procesu, v jehož rámci jsou stěžejními otázkami právní stát, základní práva, posílení demokratických institucí včetně reformy veřejné správy a rovněž hospodářský rozvoj a konkurenceschopnost.

²⁴ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/joint-africa-eu-strategy_en

²⁵ JOIN(2016) 52 final, 22.11.2016.

²⁶ COM(2016) 715, 9.11.2016.

V evropském sousedství

V roce 2016 byla zavedena **revidovaná evropská politika sousedství (EPS)**²⁷. EPS stanoví jako důležitou politickou prioritu Unie stabilizaci sousedních zemí EU. V uplynulém roce Evropská unie zintenzivnila své vztahy se zeměmi EPS tím, že zahájila jednání o prioritách partnerství, a to jak na východě, tak na jihu. Vztahy s Ukrajinou, Gruzii a Moldavskem byly rozvinuty pokračujícím prováděním příslušných dohod o přidružení. Evropská unie v roce 2016 pokračovala v dialogu o politice s Unii pro Středomoří s cílem podpořit regionální spolupráci na jihu.

Regionální svěřenský fond EU zřízený v reakci na krizi v Sýrii byl založen v prosinci 2014; má umožnit soudržnou a integrovanou reakci EU na syrskou krizi. Fond byl původně geograficky zaměřen na sousedy Sýrie – Jordánsko, Libanon a Turecko –, jeho působnost však byla v roce 2015 rozšířena o Irák a dále o země západního Balkánu jakožto další třetí země dotčené uprchlickou krizí.

Do konce roku 2016 regionální svěřenský fond zřízený v reakci na krizi v Sýrii mobilizoval příspěvky v dohodnuté výši 932 milionů EUR, z čehož 815 milionů EUR pocházelo z rozpočtu Unie, 92 milionů EUR činily příspěvky členských států a 24 milionů EUR představoval příspěvek Turecka.

Regionální svěřenský fond EU zřízený v reakci na krizi v Sýrii: Zdravotnictví, zdroje obživy a budování kapacit

Ze stěžejního programu v hodnotě 53 milionů EUR, který je realizován ve spolupráci s Červeným křížem / Červeným půlměsícem v pěti zemích a v jehož rámci se uskutečňují cílené projekty zaměřené na živobytí, zdraví a budování kapacit, má prospěch nejméně 700 000 uprchlíků v Turecku, Libanonu, severním Iráku, Jordánsku a Egyptě.

V Asii, Střední Asii a Tichomoří

V roce 2016 přinesla globální strategie další impuls pro angažmá Evropské unie v Asii. Globální strategie uznává historické vazby Evropy s Asií a přímou souvislost mezi evropskou prosperitou a asijskou bezpečností. Prioritními oblastmi jsou prohlubování spolupráce mezi EU a Asií v oblasti bezpečnosti včetně boje proti terorismu a zlepšování propojení mezi EU a Asií.

Evropská unie v kontextu Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 pokračovala ve svém úsilí o intenzivnější spolupráci s významnými poskytovateli pomoci mimo EU a během roku 2016 byla posílena strategická partnerství prostřednictvím úspěšných summitů s Indií, Čínou a Japonskem.

Evropská unie poskytla podporu na budování státu a usmíření v Asii, mimo jiné v Afghánistánu, Myanmaru a Nepálu. V říjnu 2016 hostila Evropská unie v Bruselu velmi úspěšnou konferenci o Afghánistánu, na níž byla přislíbena pomoc v hodnotě více než 13 miliard EUR.

Boj proti účinkům jevu El Niño

Během roku 2016 bylo poskytnuto téměř 550 milionů EUR osobám postiženým téhož roku ničivými následky extrémních projevů počasí v souvislosti s jevem **El Niño**. Tyto prostředky byly použity jednak na řešení bezprostředního nebezpečí hladu a sucha, jednak na opatření k posílení dlouhodobé odolnosti a potravinového zabezpečení.

V Latinské Americe a Karibiku

²⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1334_en.htm

V roce 2016 ukončila **mírová dohoda mezi kolumbijskou vládou a Revolučními ozbrojenými silami Kolumbie (FARC)** nejdelší vnitrostátní konflikt v dějinách světa. Během 50 let násilí přišlo o život více než 200 000 osob a dalších více než 5 milionů osob bylo nuceno uprchnout ze svých domovů.

Evropská unie sehrála klíčovou úlohu při zprostředkování dohody a v prosinci byl zřízen nový evropský **svěrenský fond pro Kolumbii**, do něhož se zapojilo rekordních 19 členských států²⁸. Na základě předchozích úspěšných modelů svěrenského fondu umožňuje tato iniciativa sdružování zdrojů, znalostí a opatření a taktéž cílenější, lépe koordinovanou a pohotovější činnost, která podpoří mírový proces a poskytne kolumbijskému lidu novou naději.

Alternativní rozvoj v Peru

Program alternativního rozvoje (DAS) v peruánské provincii Satipo je dvoustranný program financovaný Evropskou unií a vládou Peru, který má v peruánské Amazonii pomoci se snižováním chudoby, s posilováním sociální integrace a předcházením nezákonné produkci listů koky. Program podporuje místní výrobce v pěstování alternativních plodin, jako je například káva a kakao, a již jim usnadnil přístup na národní a mezinárodní trhy, čímž se zvýšila úroveň jejich příjmů. Tato iniciativa je doplněna programem rozdělování vlastnických práv k pozemkům, z něhož budou mít prospěch příští generace podnikatelů v zemědělství.

²⁸ Česká republika, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko a Švédsko.